

Для проведення подальших досліджень було визначено оптимальний склад лікарського рослинного збору, базуючись на характеристиках виходу БАР у водні витяжки, виготовлені з кожного виду ЛРС та експериментальних зразків зборів, що містять різну кількість кожного її виду.

Висновки. Отже, комплекс ЛРС, запропонований для створення багатокomпонентного збору, завдяки множинним механізмам, спрямованим на подолання полівалентних проявів мастопатії, забезпечить необхідні види фармакологічної дії: гормонорегулювальну, вітамінну, імуномодельовальну, буде сприяти нормалізації метаболізму гормонів у печінці та забезпечить їх елімінацію.

ПАНДЕМІЯ COVID-19: РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЩОДО РОЛІ ФАРМАЦЕВТА В РАЦІОНАЛЬНОМУ ВИКОРИСТАННІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Галій Л. В., Міщенко О. Я., Бездітко Н. В., Цубанова Н. А.,
Осташко В. Ф., Суріков О. О.

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації
Національного фармацевтичного університету, м. Харків, Україна
clinpharmacol_ipksph@nuph.edu.ua

Вступ. Розширення асортименту безрецептурних препаратів і зростання їх частки в загальному обсязі реалізації є світовою тенденцією розвитку фармацевтичного ринку. Україна не є винятком. У цих умовах підвищується роль провізора / фармацевта як носія знань про ефективне і безпечне використання ліків, зростає значення фармацевтичної опіки. Непередбачена пандемія COVID-19 висунула фармацевтичну галузь нарівні з охороною здоров'я на передову лінію світової боротьби з нестандартною вірусною інфекцією. Поширення інфекції, карантинні заходи, перепрофілізація ЗОЗ створили умови для мінімізації контакту пацієнтів із системою охорони здоров'я, зміни механізму взаємодії між пацієнтами і лікарями, а як наслідок – викликали спад попиту на

рецептурні препарати. У той же час, в початковій фазі захворюваності в більшості країн був відзначений виражений пік зростання аптечних продажів. Пацієнти набували «про запас» препарати для лікування хронічних захворювань, активно купувалися також антибіотики (!) і симптоматичні засоби для допоміжної терапії коронавірусної інфекції. Ефективне і безпечне застосування цих ліків вимагає активної фармацевтичної опіки, для здійснення якої провізору необхідні глибокі знання з клінічної фармакології, що постійно оновлюються. Надалі в міру розвитку пандемії аптечний попит на лікарські препарати знизився, проте необхідність у фармацевтичній опіці при їх відпустці не стала менше. Виходячи з цього, підвищення ефективності навчання інтернів саме клінічній фармакології та фармацевтичній опіці слід вважати актуальним і перспективним.

Мета дослідження: удосконалення викладання клінічної фармації в інтернатурі на тлі результатів зворотного зв'язку з інтернами.

Матеріали та методи. Анонімне онлайн-анкетування 111 провізорів-інтернів було проведено після закінчення теоретичного навчання в інтернатурі. В анкеті, що була розроблена співробітниками кафедри клінічної фармакології з використанням сучасних методів інформаційного аналізу, узагальнення та контент-аналізу, була розміщена на платформі дистанційного навчання. Анкета містить 10 питань, кожне з яких передбачає п'ять варіантів відповіді. Один з варіантів відповіді на кожне питання – «важко відповісти».

Отримані результати. Всі відповіді на анкети були анонімними, що сприяє більш відвертому висловлюванню думок респондентами. Абсолютна більшість (97,3%) респондентів вважає організацію навчального процесу в інтернатурі як хорошу і відмінну, відзначивши високий рівень інформаційного контенту в системі дистанційного навчання, актуальну тематику лекцій, сучасну форму подачі матеріалу на всіх кафедрах. Загалом, 88.2% інтернів, що були проанкетовані вважають теоретичну частину програми необхідною. Стосовно тривалості теоретичного навчання загальна когорта респондентів майже порівну поділилася стосовно думки щодо оптимального терміну два, чотири або вісім тижнів. Це

цілком можна пояснити індивідуальним досвідом практичної роботи, різним рівнем самомотивації до навчання та отримання нових знань, неоднаковою кількістю вільного часу для навчання. За думкою опитаних, в циклі теоретичного навчання є важливими, але безперечним лідером визнана клінічна фармація/фармацевтична опіка. Дисципліною, вивчення якої найбільш необхідно під час теоретичної частини інтернатури її назвали 52% опитаних. Другою за актуальністю (27% респондентів) визнана організація та економіка фармації. На думку 80,2% проанкетованих, знання, що отримані під час теоретичної частини інтернатури, частково повторюють те, що вивчалось на додипломному етапі, але на новому, поглибленому рівні та суттєво доповнені сучасними даними. Такі відповіді свідчать про послідовність процесу навчання на додипломному рівні та в інтернатурі, що слід вважати позитивним фактом. Знання з клінічної фармації/фармацевтичної опіки в своїй практичній діяльності в аптеці щодня використовує 91% опитаних інтернів. Ці знання стають в нагоді при відпуску як рецептурних, так і безрецептурних лікарських препаратів (ЛП). При наданні фармацевтичної опіки висвітлюються різні аспекти раціонального використання ліків. Найчастіше – вибір оптимальної лікарської форми і шляху введення ЛП (45%), питання щодо умов раціонального використання певного ЛП (час доби, до чи після їжі, взаємодія з іншими ліками тощо – 33,3%), питання щодо можливої побічної дії певного ЛП та шляхи її запобігання (17%). Абсолютна більшість опитаних (83,8%) вважають, що при вивченні клінічної фармації увагу слід приділяти широкому колу ЛП, що використовуються для фармакотерапії найбільш поширених хвороб (серцево-судинних, інфекційних, хвороб ЦНС, ШКТ, тощо). Одночасно, слід опрацьовувати питання фармацевтичної опіки пацієнтів різного віку (діти, похилі), вагітних. На даний час щонайбільше актуальними є питання щодо засобів профілактики COVID-19, особливостей використанні ЛП в умовах пандемії.

Висновки. Он-лайн анкетування є дієвим способом зворотного зв'язку, який дозволяє здійснювати моніторинг відповідності фармацевтичної освіти нагальним потребам практичної фармації. Абсолютна більшість здобувачів

вищої освіти оцінюють рівень організації навчального процесу в інтернатурі ІПКСФ НФаУ як високий, що відповідає сучасним потребам практичної фармації. За результатами анкетування інтернів серед дисциплін, що вивчаються в теоретичній частині інтернатури, найбільш затребуваною в щоденній практичній діяльності є клінічна фармація (фармацевтична опіка); на другому місці – організація і економіка фармації.

НАСЛІДКИ НЕРАЦІОНАЛЬНОГО ЗАСТОСУВАННЯ АНТИБІОТИКІВ

Гейдеріх О. Г., Філімонова Н. І.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

ogejderih@gmail.com

Вступ. На сучасному етапі на фармацевтичному ринку питома вага належить антибіотикам. При використанні антибіотиків спостерігається поява у мікроорганізмів стійкості до антибіотиків, це розцінюється як природний біологічний феномен, в той же час їх неправильне застосування приводить до загострення серйозної глобальної проблеми – зростання антибіотикорезистентності патогенних мікроорганізмів. За оцінками Європейського центру з профілактики та контролю захворювань, тільки в країнах Європейського Союзу додатковий збиток від інфекцій, обумовлених стійкими бактеріями, становить близько 1,5 мільярдів євро в рік.

Мета дослідження. Дослідити наслідки, що виникають в результаті нераціонального застосування антибіотиків.

Методи дослідження. Під час дослідження були використані системний і контент-аналіз (вивчення вітчизняних та іноземних публікацій щодо наслідків нераціональної антибіотикотерапії), а також метод узагальнення (формулювання висновків).

Основний матеріал дослідження. Виникнення антимікробної хіміотерапії датується першими роками ХХ століття й пов'язане з роботами Пауля Ерліха і